

Remissvar Boverkets rapport Utvärdering av lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag – Rapport 2023:11

Österåkers kommun har getts möjlighet att, som remissinstans, inkomma med synpunkter på rubricerad rapport. Eventuella synpunkter ska ha inkommit till Socialdepartementet senast 2024-04-03.

Österåkers kommun har tagit del av Boverkets förslag på förändringar i lag om bostadsanpassningsbidrag. Nedan följer en sammanställning på de förslag som kommunen inte ställer sig bakom, följt av kommentarer på respektive paragraf.

Lätt flyttbart rullstolsgarage

Att ändra lagen så att det åter skulle var möjligt att ansöka om bidrag för lätt flyttbara rullstolsgarage, är inget vi ställer oss bakom. När regionen förskriver hjälpmedel som behöver förvaras på speciellt sätt, borde såväl ansvaret som kostnaden för förvaring ligga på regionen. Vi anser därför att denna ändring ej bör göras och att Högsta domstolens dom i denna fråga även framöver ska gälla som rättspraxis.

Övertagande av bostadsanpassningsbidrag samt möjlighet till reparationsbidrag

Förslaget att erbjuda fastighetsägare att kunna söka bidrag för framtida reparationer för åtgärder som fastighetsägare övertagit, ser vi som ett avsteg från lagens syfte. Kommuner skulle då bli skyldiga att bevilja reparationsbidrag till åtgärder som ökar den generella tillgängligheten och inte bara för personer med bestående funktionsnedsättning, vilket är lagens syfte.

Bostadens skick

Boverket vill här undvika att bidrag nekas på grund av bland annat badrums skick. Vår bedömning är dock att nuvarande lydelse ska behållas, där man har möjlighet att ge avslag på åtgärder som läker eftersatt underhåll. Kommunen anser att nuvarande lydelse ska behållas, vilket är det mest rättvisa för kommunens invånare.

Ändringar i bestämmelsen med särskilda villkor för bidrag vid byte av bostad

Kommunen anser att när en myndighet beviljar eller anvisar bostad, bör myndigheten själv bekosta anpassningen.

Synpunkter på författningsförslag

Föreslagna lydelse är i kursiv text nedan.

3 § *Bidrag för att anpassa ett familjehem åt en person med funktionsnedsättning under 18 år söks dock av och lämnas till den som har uppdraget som familjehem.*

Första styckets tillägg om rätten för familjehem att söka bidrag och att bidraget även lämnas till den som har uppdraget som familjehem är ett bra tillägg och tydligt klagörande vem som söker och får bidraget och är ett positivt klagörande för familjehem.

Bidraget söks av och lämnas till den som gör åtagandet, om personen med funktionsnedsättning är under 18 år och inte är barn till den som gör åtagandet.

Även andra styckets förtydligande om vem som ska söka och få bidraget när någon åtar sig att regelbundet under vissa perioder svara för omvårdnaden, är ett bra tillägg.

Om sökanden är under 18 år och föräldrarna inte bor tillsammans företräds barnet av den förälder vars bostad ska anpassas för barnet.

Tredje styckets tillägg är ett mycket bra tillägg, då detta kommer att förenkla för föräldrar som inte bor tillsammans. I nuvarande lydelse har en förälder möjlighet att försvåra för den andra föräldern som vill anpassa för barnet, vilket i vissa lägen då kan försvåra möjligheten till att beviljas bidrag.

Innan bostadsanpassningsbidrag kan lämnas för åtgärder i anslutning till en lägenhet i ett flerbostadshus som innehas med hyres- eller bostadsrätt måste sökanden ha erbjudit ägaren av huset att överta rätten till bostadsanpassningsbidrag enligt 4 §.

Fjärde stycket som är en helt ny lydelse, ställer orimliga krav på sökande. Att det ska vara ett krav att sökande först har erbjudit husets ägare övertagandet av åtgärden, innan bidrag beviljas, känns inte rimligt. Detta ställer stora krav på sökande att vara insatt i processen av övertagandet och vad det innebär. Tillägget skulle troligtvis innebära att den funktionsnedsatte väljer att inte ansöka om åtgärder om detta krav finns med i lagen.

4 § Nuvarande lydelse, där det framgår att rätten till övertagande av beviljat bidrag för åtgärd i anslutning till lägenheten *om sökanden och ägaren är överens om det är bra och fungerar i nuvarande utformning.*

Ändringen som föreslås är en följd av tillägget i 3§ fjärde stycket som inte känns aktuellt.

För många sökande är det tillräckligt att klara av att skicka in en ansökan och tillhörande intyg. Att dessutom även erbjuda fastighetens ägare att ta över bidraget, kommer med största sannolikhet ej fungera.

5 § ” byta, flytta, komplettera eller på annat sätt anpassa de fasta funktionerna”

Nuvarande lydelse i första stycket fungerar utan att lydelsen behöver ändras,

Eftersom nya lydelsen syftar på att det ska vara möjligt att bevilja bostadsanpassningsbidrag för lätt flyttbara rullstolsgarage, se nedan, är ändringen i första stycket ej av godo.

Kostnaden för ett flyttbart garage, som kan ses som ett komplement till ett hjälpmedel, borde ligga på regionen som förskriver hjälpmedlet, ej kommunen.

”... personen med funktionsnedsättning.”

Andra stycket. Bra förtydligande att byta ut sökande till personen med funktionsnedsättning. Detta förtydligande är genomgående, bra även i §§ 7 och 11.

Vid denna prövning ska behovet av förvaring av hjälpmedel beaktas.

Tillägget i andra stycket om att behovet av förvaring av hjälpmedel ska beaktas, ställer sig kommunen bakom. Detta tillägg har som Boverket själva skriver, tillkommit efter en dom i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD 202 ref 70), där rullstolsgarage ej ansågs vara bidragsberättigade.

Vi anser det helt orimligt att bostadsanpassningsbidrag ska beviljas för att annan part, här regionen, ställer krav på förvaring för hjälpmedel som de förskrivit. Regionen anser att hjälpmedlet ska förvaras i torrt, uppvärmt utrymme för att kunna förskrivas. Om regionen som förskrivare har krav på hur deras hjälpmedel / elrullstolar ska förvaras, borde det även vara regionens ansvar att själva erbjuda förvaring.

De s.k. brödburkarna som idag avses som flyttbara rullstolsgarage, kostar idag per styck ca 1,5 basprisbelopp vid beviljande som bostadsanpassningsbidrag.

Om skrivelsen om förvaring av hjälpmedel ska beaktas i lagen kommer det innebära betydande kostnader för kommunen för att ”skydda” regionens egendom.

6 § Bostadsanpassningsbidrag lämnas inte *till den som efter en särskild biståndsprövning beviljats och bor i sådan bostad som avses i 5 kap. 5 § andra stycket eller 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453)*

Nya lydelsen i första stycket 6 § innebär att en medboende till person som erhållit boende enligt biståndsprövning ska kunna beviljas bostadsanpassningsbidrag. Detta innebär att bidrag återigen skulle kunna beviljas i särskilda boenden, men nu bara till medboende som ej beviljats boendet.

Vi anser att bostadsanpassningsbidrag ej ska beviljas överhuvudtaget i dessa boenden, utan ansvaret för att anpassa boendet ska falla på de som driver verksamheten eller fastighetsägaren.

eller i 9 § 8 i fråga om bostad med särskild service för barn eller ungdomar eller 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Här förtydligas att familjehem kommer att ha möjlighet att ansöka om bostadsanpassningsbidrag, vilket är en bra ändring som kommer att underlätta för familjehemmen.

8 § Bostadsanpassningsbidrag lämnas inte om de sökta åtgärderna *skulle innebära ett avhjälpande av:*

Föreslagen ändring i första stycket, ovan tydliggörs i tillägg på första stycket sista punkten innan andra stycket.

Bedömningen av om det finns byggnadstekniska brister, eftersatt underhåll eller avsevärda brister i grundläggande bostadsfunktioner ska avse skicket före anpassningen utan beaktande av vilka åtgärder bidrag söks för.

Boverket vill här undvika att bidrag nekas på grund av bland annat badrums skick. Vår bedömning är dock att nuvarande lydelse ska behållas, där man har möjlighet att ge avslag för åtgärder som läker eftersatt underhåll. Många ansökningar som avser badrum och duschmöjligheter, innebär att om bidrag beviljas detta läker eftersatt underhåll.

Det kan inte vara Boverkets syfte att bostadsanpassningsbidrag ska kunna ges till åtgärder i badrum, där sökande själv inte underhållit sitt badrum. Detta skulle innebära att de som själva underhållit sitt badrum och utfört de renoveringar som ett badrum kräver, går miste om bidrag och de som ej gjort det underhåll som kan förväntas, då istället får bidrag till detta av kommunen genom bostadsanpassningsbidraget.

Kommunen anser att nuvarande lydelse ska behållas, vilket är det mest rättvisa för kommunens invånare.

9 § den i fråga om storlek, *hur utrymmena är fördelade och belägna*

Den nya lydelsen är ett mycket bra förtydligande av bostadens utformning, jämfört med nuvarande lydelse.

Bestämmelsen tillämpas inte om den nya bostaden är beviljad eller anvisad av en myndighet

Detta tillägg innebär att kostnader som idag faller på en myndighet som beviljar eller anvisar en bostad, skulle hamna på kommunen. Vi ser ingen anledning till detta tillägg, utan anser att den myndighet som beviljar eller anvisar en bostad själv ska stå för de eventuella kostnader som kan uppstå vid en anpassning.

10 § *Om en ägare av ett flerbostadshus övertar rätten till bidrag enligt 4 § behöver medgivande och utfästelse enligt första stycket inte inhämtas*

Eftersom vi inte anser att nya lydelsen i 3 och 4 §§ ska gälla, angående att sökande måste erbjuda ägaren av huset att ta över åtgärden, faller även detta tillägg.

11 § *2. anordningen eller inredningen främst är avsedd att tillgodose behov hos personer med funktionsnedsättning, eller*

Bra tillägg som möjliggör reparationsbidrag för åtgärder som inte är av tekniskt slag. Bra för personen med funktionsnedsättning, eftersom de fortfarande har behov av sina åtgärd oberoende om åtgärden är av tekniskt slag eller ej.

Ansökan görs av den som enligt 3 § ska ansöka om bostadsanpassningsbidrag eller av den som äger ett flerbostadshus och har övertagit en rätt till bostadsanpassningsbidrag för anordningen eller inredningen enligt 4 §

Sista tillägget i 11 § innebär att ägare som övertagit anordning för att tillgängliggöra för alla i fastigheten ska kunna söka reparationsbidrag. Detta anser vi vara ett synnerligen dåligt förslag.

Rätten till att överta bidraget och göra en åtgärd tillgänglig för alla i huset är ett positivt tillägg i nya lagen (2018:222). Att bidraget beviljats av kommunen för installation av exempelvis dörrautomatik i en entréport, som sedan ökar tillgängligheten för samtliga boenden är positivt. Men att en fastighetsägare sen även ska kunna ansöka om reparationsbidrag, är inget bra tillägg.

Exempelvis en dörrautomatik i en port slits betydligt mer när den blir tillgänglig för alla. Om fastighetsägare sedan ska kunna ansöka om bidrag för reparation, tas ansvaret helt från fastighetsägaren att vara varsam om åtgärden,

när nya kostnader/reparationskostnader inte kommer att drabba fastighetsägaren utan kommunen.

Detta skulle förutom att bli kostsamt för kommunen även bli tidskrävande att hantera.

Vem ska ha bevisbördan för att reparation behövs p.g.a. slitage, sabotage eller skadegörelse.

Av erfarenhet tar ägare av utrustning som beviljats med bostadsanpassningsbidrag, väl hand om sina åtgärder. Att enskilda individer kan ansöka om reparationsbidrag är helt rätt, eftersom intentionen med lagen är att ge personer med funktionsnedsättning rätt att kunna bo kvar i sina hem med hjälp av anpassningar.

Att kommunen ska bekosta reparation av åtgärder som övertagits av fastighetsägare, och därmed öka tillgängligheten för alla i samhället, kan knappast vara intentionen med lagen - då bostadsanpassningsbidraget riktar sig till personer med bestående funktionsnedsättningar.

Sista stycket i 11 § bör vara kvar i nuvarande lydelse, eftersom det där framgår att ägare som övertagit anordning som beviljat med bostadsanpassningsbidrag inte kan söka om reparationskostnad.

14§ Upphör att gälla, vilket är mycket bra eftersom bostadsanpassning ej kan eller är involverad i anvisningar av lägenheter.

18 § Föreslagen lydelse punktar upp vad som ska framgå av beslutet vilket gör paragrafen mer överskådlig.

För Österåkers kommun

Charlotta Sangregorio
Samhällsbyggnadsdirektör